

**Kateřina Studničková: Reflexe postavy Jidáše Iškariotského v románu Uweho Saegera
*Die gehäutete Zeit***

Diplomová práce

Oponentský posudek

Problematika spojená s biblickou (novozákonní) postavou Jidáše Iškariotského patří především do oblasti křesťanské teologie, ale enigmatičnost povahy a role tohoto člověka nejen v plánu spásy odedávna provokovala i představivost mnoha filosofů, psychologů a umělců. Autorka se tématu chopila skrze moderní románovou interpretaci; nezaměřuje se na literární stránku, ani jí odpovídající dějinně-kontextuální (autorovu zkušenost života v absurdně totalitním režimu NDR), ale snaží se vidět uměleckou reflexi z religionistického hlediska. K tomu přímo vyzývá řada symbolů, významových nejednoznačností či mnoha vyjádření „jednoty protikladů“, které Uwe Saeger ve svém románu používá. Vlastní téma je v předložené práci zařazeno z jedné strany do rámce interpretačního (perspektiva theologická, politická, psychologická, antropologická) a historického (Jidáš v evangeliích, apokryfech, případně zmínky v pozdějších pracích křesťanských theologů /Origenés/ nebo apologetů /de Voragineho *Legenda aurea*/), ze strany druhé srovnáním s motivy některých dalších Saegerových děl. Samotná analýza pojednávaného románu pak spočívá v předvedení jednotlivých románových postav a motivů, zejména vztahu Jidáše a Ježíše, vyjádřeného jejich dialektickým ztotožněním (Jejudassus, česky by asi bylo strašlivé Jejidášžiš), předurčené role Jidáše a s ní spojených otázek determinismu a svobodné vůle.

1) Struktura argumentace.

Práce má přehlednou strukturu, jednotlivé pasáže na sebe logicky navazují, jednotlivé analýzy dovádí autorka často až k jejich obecnějšímu významu. Problematická je podle mne jaksí násilně připojená kapitola 5. Religionistická perspektiva (s. 54-55); jakoby se autorka lekla, že téma je málo religionistické, a je tedy (pro nechápavého čtenáře) nutné připojit explicitní vyjádření jeho relevance pro studium náboženství. Obsah této kapitoly, která vykazuje zobecňující vývody, bych spíše spojil vjedno se závěrem, který je naopak příliš literárně konkrétní.

6 bodů

2) Formální úroveň.

Práce je zpracována pečlivě, překlepů a přehlédnutí je minimum. Trošku iritující jsou gramatické nepřesnosti, jako např. (obecně rozšířený zlovyk) odkazovat na předmět ve středním rodu jako na „něj“ místo na „ně“ („poslání“, s. 24), nebo použití vztažného zájmena v mužském rodu pro jméno v rodu mužském („pokoušení, *jenž* je“ – s. 30; „jméno, *jenž* obepíná“ – s. 50), výraz „protěžovaný“ místo „protežovaný“ (s. 31; další obecně rozšířený zlovyk), případně výpadek z vazby („slovy jasně vztaženými k Jidášově úloze, inspirována... – s. 50). Při odkazu na webovou stránku je třeba vždy uvádět datum přístupu (např. poznámka na s. 30).

6 bodů

3) Práce s prameny.

Sympatické je, že autorka uvádí u svých překladů primárního textu románu původní znění v poznámkách pod čarou, čímž je vědomě vystavuje kontrole; občas se tak objevují jisté kostrbatosti, někdy až chyby v překladu (např. na s. 49 „mezi *trus* toho osla“ – „zwischen den *Hufen* des Esels“; s. 52 „ale zůstal *nesmíšený* a nedotčený vším okolo“ – „aber *unverloren* und der unberührt blieb von allem“). Kromě samotného románu cituje nebo parafrázuje autorka některé další primární texty (ale je třeba dávat pozor na přepisy: citace z Filipova evangelia na s. 33 už na první pohled nedává smysl – „Tři chodily stále s Pánem – Marie, jeho matka, její sestra a Magdaléna...“), pokud jde o sekundární literaturu, v bibliografii je jí obstojně, ale citací v textu pramálo.

6 bodů

4) Vlastní přínos.

Práce je svou povahou analytická, ale výsledky svých rozborů dokáže autorka vřadit do jednotné perspektivy s důrazem na religionistické prvky. Jako celek nepůsobí práce úplně svébytným dojmem, autorku často až vedou témata románu, ale vlastní vklad je právě ona specifická zobecňující perspektiva.

6 bodů

5) Obecný přesah práce.

Svou povahou je práce předurčena pro širší čtenářské publikum, k čemuž přispívá i čtivý text. Z hlediska religionistického nabízí možnost širšího záběru pro ty specialisty, kteří se občas záměrně literárně-uměleckým textům vyhýbají.

7 bodů

Celkem: 31 bodů

Práce splňuje nároky na tento typ práce kladené, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit *výborně*.

V Praze dne 4.9.2013

PhDr. Milan Lyčka, Ph.D.